Учасників круглого столу «Українська історія: від роману до фільму», який відбудеться 15 березня о 16.00 в конференц-залі Будинку кіно, запрошують визначитися, чи може стати український історичний фільм таким, що «*об`єднає всіх в єдиній залі».* З огляду на те, що сучасні історичні романи без спеціальної реклами та без потужних маркетингових ходів та при обмеженій кількості книгарень мають на старті тиражі в десятки тисяч копій.

Учасники круглого столу: **Сергій Тримбач**, кінознавець; **Василь Шкляр**, письменник; **Ігор Грабович,**
кінокритик;
Юрій Макаров
, журналіст, письменник, культуролог;
Володимир В`ятрович
, історик.
Модератор:
Андрій Кокотюха.

Питання, пропоновані для обговорення на круглому столі:

- Чи здатен сьогодні історичний фільм в Україні «об`єднати всіх в єдиній залі» - або це лише хибне уявлення про те, чого чекає широкий український глядач від національного фільму?

- Які саме романи/фільми слід визначати, як історичні? Чи можна назвати книгу/стрічку,

де дія відбувається чверть століття тому, історичною?

- Чому за радянських часів популярні українські історичні романи не були екранізовані, цілком відповідаючи ідеологічним потребам часу? І чи може бути така потреба тепер?

- Затребуваність творів на історичну тематику в українського читача/глядача: якої саме історії потребує широка аудиторія?

- Чи існує реальний запит на історичні фільми в українському суспільстві та інших суспільствах? Чи дає історичний фільм надприбуток, і саме тому це кіно пропонують кіностудії?

- Чи здатні твори на тему історії певної країни, в нашому випадку - України, зацікавити закордонні аудиторії: від російської до європейської та американської.

Історичні романи та фільми на українську історичну тематику часто виконували державницькі та державотворчі функції, об'єднуючи народи в єдину політичну націю. Приклад тому - американські вестерни, написані та екранізовані, сформували сучасну Америку. Так само, як - героїчні історії про часи Громадянської війни в США, в фіналі яких завжди перемагали демократии, та пізніше - героїчні військові агітки з Джоном Вейном у головних ролях.

Проте західна кіноіндустрія від самого зародження була налаштована в першу чергу на реалізацію комерційно привабливих проектів. Власне, це ще одне пояснення

популярності історичної тематики: аби масовий глядач не цікавився історією, історичні фільми просто не мали б перспектив.

Але радянські практики доводять інше. А саме: історія, втілена у вигляді художнього фільму, може закріпити те розуміння минулого, яке вигідне та корисне для того чи іншого суспільного устрою.

Часто творці маніпулюють історичною правдою, та в західному кіно це робиться насамперед із метою продати фільм чим дорожче. І глядачі здебільшого не надто сушать собі голови відповідністю сюжету до певних історичних реалій. Натомість у радянському кіно створилася ситуація, коли ту чи іншу історичну подію трактували й подавали народу засобами кінематографу саме так, як того вимагала ідеологія правлячої партії. Отже, *«ус пішність фільму визначав не прокат, а ідеологія»*
(Сергій Тримбач)
.

За можливості освоїти багатомільйонні бюджети в СРСР, у тому числі - в УРСР, пропонувалося втім не надто багато екранізацій історичних романів, котрі мали незмінну популярність у читачів та виходили тиражами в кількасот тисяч копій. Це виглядає досить дивно: адже історичні романи в СРСР виходили з друку лише після схвалення цензурою. А отже, ані книги, ані успішні й прибуткові екранізації, для того часу небезпечними для влади не були.

В нинішній Україні фахові історики відзначають сплеск інтересу до історичної теми. Зокрема, протягом двох останніх років вийшло з друку близько десятка історичних романів, які мали широкий резонанс. А можливість, необхідність та навіть реальність перенесення на екран нашумілого роману Василя Шкляра«Чорний ворон» обговорюється в ЗМІ дотепер.

Тим часом кінокритики згодні - Україні потрібен актуальний фільм для широкого глядача. Він мусить стати подією насамперед всеукраїнського масштабу, і тут, за словами **Олександра Роднянського**

,
«українське кіно давно «вагітне» подієвим фільмом, котрий об`єднає всіх в єдиній залі».

Висвітлення: «Телекритика», журнал «ШО», «Газета по-українські», «Український тиждень»